

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/169/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118209795
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118209795.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu R. D., Q.. XX.X.XXXX, U. Ď. XX, XXX XX R., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOST' s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere zo dňa 17.8.2005 č. 8460129 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie uzatvorenia zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je n e p r i j a t e ľ n á.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou, podanou na tunajšom súde dňa 3.9.2018, sa žalobca domáhal určenia neprijateľnej podmienky v Zmluve o úvere č. 8460129, zo 17.8.2005, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a primeraného zadost'učinenia vo výške 359,82 eura.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril Zmluvu o úvere č. 8460129, zo dňa 17.8.2005 (ďalej aj ako „Zmluva“) vo výške 20 000,- Sk (663,88 eura), za poplatok vo výške 10 840,- Sk (359,82 eura) s tým, že celkovú čiastku vo výške 30 840,- Sk (1 023,70 eura) žalovanému mal zaplatiť v 6 mesačných splátkach po 5 140,- Sk (170,62 eura). Žalovanému na predmetný úver zaplatil 2 854,38 eura. Ďalej uviedol, že poplatok vo výške 10 840,- Sk (359,82 eura) je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou (čl. 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Žalovaný mu neposkytol reálne plnenie za takéto poplatok. Ako súčasť formulára zmluvy nebol individuálne dojednaný a svojou výškou, na jednej strane a absenciou, zodpovedajúceho protiplnenia, na strane druhej, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predstavuje podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľnú podmienku. Zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie ide. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, spočíva v tom, že si žalovaný nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú spotrebiteľom vopred známe, ani len svojím obsahom. Výška tohto poplatku prevyšuje sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť ako úrok a navyše, nie je ničím odôvodnené, prečo poplatok závisí od výšky poskytnutého úveru. Nie je jasné, z akých dôvodov žiada žalovaný vyšší poplatok od spotrebiteľa, ktorému požičiava vyššiu sumu, ako od spotrebiteľa, ktorému

požičiava menej. Ako súvisí výška požičanej sumy s výškou administratívneho poplatku, ak sa bude vychádzať z významu pojmu administratíva, podľa slovníka slovenského jazyka, ako správa, riadenie, vybavovanie vecí podniku a pod? Poukázal na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/42/2012, z 13.9.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013, z 21.8.2014. Taktiež poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/321/2012, z 10.9.2013. Pojem neprijateľná podmienka, vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základy zmluvy, ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť súd preveruje z úradnej moci (rozsudok SD EÚ C-240/98 až C-244/98). Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ). Predmetná zmluvná podmienka, ktorú žalovaný naďalej používa, už bola ako neprijateľná posúdená, aj v ďalších konaniach, vedených na Krajskom súde Prešov, a to pod sp. zn. 1Co/2/2015, rozsudkom z 11.3.2015; pod sp. zn. 4Co/52/2015, rozsudkom z 21.10.2015; pod sp. zn. 17Co/50/2015, rozsudkom zo 6.8.2015. Zároveň si uplatnil aj primeraného finančné zadosťučinenie Prípustnosť tejto žaloby o primerané finančné zadosťučinenie vyvodzuje z § 3 ods. 5 tretia veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v spojení s § 298 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a v tejto časti konania je úspešný. Finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 359,82 eura, čo predstavuje sumu, ktorú žalovanému zaplatil, titulom neprijateľnej zmluvnej podmienky, uvedenej vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 13).

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil. Vo svojom vyjadrení namietal procesnú neprípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalobca podal žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) CSP, teda určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V zmysle uvedeného jediným predpokladom predmetnej žaloby o určenie je, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca nepreukázal z akého osobitného predpisu vyplýva domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva výslovná možnosť takúto žalobu podať. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Zákon o ochrane spotrebiteľa iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde. (Rozsudok OS Žilina, sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017). Žalobca so žalovaným uzatvorili dňa 17.8.2005 zmluvu o úvere č. 8460129, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 663,88 eura, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť

o príslušný poplatok vo výške 359,82 eura. Žalobca uhradil svoj záväzok dňa 4.6.2008 a teda v prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nezakladal by takýto rozsudok žiadne nové práva alebo povinnosti, nebol by ani vykonateľným ani aplikovateľným. V prípade ak by súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku nevyriešilo by to aj tak s konečnou platnosťou stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Pretože definitívne vyriešiť danú otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v konaní o návrhu na plnenie. Rozhodnutie o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ak by to bolo vôbec možné) v tomto konaní, by nevytvorilo podľa pevný právny základ pre vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia. Až rozsudok na plnenie vyrieši s konečnou platnosťou sporné práva a povinnosti medzi účastníkmi konania, pričom taký rozsudok je aplikovateľný a vykonateľným titulom. Vzhľadom na tom že zmluva je uhradená nad istinu z poskytnutého úveru, nezakladalo by takéto rozhodnutie o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky medzi účastníkmi konania žiadne práva ani povinnosti, resp. žiadny stav by sa nezmenil, nič by takéto rozhodnutie nespôsobilo. Rovnaká otázka neprijateľnosti zmluvnej podmienky v prípade uhradenia zmluvy bola posúdená v konaní na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 11Csp/244/2017 zo dňa 9.3.2018, ktorý žalobu žalobcu zamietol. Žalovaný poukázal taktiež na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica 13Co/17/2015 zo dňa 24.5.2016. V príslušnom spore bol uplatnený nárok spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ešte podľa predchádzajúceho procesného poriadku, ktorý umožňoval cez § 80 písm. c/ O.s.p. vysloviť neplatnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania bola však zamietnutá a súd preto ustálil, že určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky by nedošlo k zmene právneho postavenia žalobcu, ani k vyriešeniu ich vzájomných vzťahov a teda nezistil naliehavý právny záujem na danom určení a žalobu v celosti zamietol. Tento výklad vyplýva aj z ustanovenia § 298 CSP. Odsek 1 tohto ustanovenia rieši prípady, kedy súd môže vysloviť vo výroku neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, čo znamená, že musí byť žalobou uplatnený nejaký iný nárok, či už zo strany dodávateľa alebo spotrebiteľa, pretože

bez ohľadu na žalobný petit, ktorým logicky sa musí uplatniť iný nárok súd môže vysloviť aj neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odsek 2 rieši prípady kedy súd musí vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku a to v prípade, ak súd nepriznal dodávateľovi plnenie z nej vyplývajúce alebo rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia, náhrade škody alebo finančnom zadosťučinení. Aj z tohto ustanovenia teda vyplýva, že musí byť uplatnený nejaký nárok na plnenie, či už zo strany dodávateľa, ak sa domáha plnenia zo zmluvy alebo zo strany spotrebiteľa a súd vyhovie jeho žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia. Otázka naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. bola riešená Najvyšším súdom SR aj pri určení neplatnosti úverovej spotrebiteľskej zmluvy. K tejto otázke Najvyšší súd SR v rozhodnutí Cdo/251/2015 zo dňa 16. marca 2016 uviedol: "Určovacie žaloby majú tak podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenia tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia. Určovací návrh podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má charakter preventívnej ochrany práv (nápravy stavu vzniknutého porušením práva sa možno domáhať už pomocou žaloby na plnenie podľa § 80 písm. b/ O.s.p.), keď musí existovať stav právnej neistoty navrhovateľa (žalobcu), ktorý má práve určovací návrh (žaloba) odstrániť. Teda naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení neplatnosti predmetných zmlúv, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že určenie (vyslovenie) neplatnosti úverovej zmluvy (či už celkom alebo čiastočne) by neodstránilo stav právnej neistoty, t.j. nemohlo by zabrániť veriteľovi z tejto zmluvy domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, t.j. vrátenia toho, čo navrhovateľ podľa zmluvy dostal, resp. čo zaňho plnil niekomu inému (druhej veriteľke). Vyriešiť otázku, t.j. spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v (už prebiehajúcom) konaní o návrhu na plnenie. Takýto záver je namieste bez ohľadu na tvrdenia navrhovateľa o jeho neistote vo vzťahu k otázke či a komu dlhuje, ktorú možno riešiť práve v konaní o plnenie. V danom prípade neistota navrhovateľa nemohla plynúť ani z jeho obavy o strechu nad hlavou tak, ako uzavrel prvostupňový súd, lebo túto mohlo vyvolať len zriadenie záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti a jeho výkon". Žalovaný poukázal na to, že záväznosť právoplatného rozsudku súdu v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských zmluvách je stanovená ERGA OMNES. Z konštrukcie účinkov rozsudku erga omnes vyplýva jedinej podstatný záver viažuci sa aj k iným dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré neboli stranou sporu. Možno ustáliť, že rozsudok obsahujúci vo výroku znenie konkrétnej neprijateľnej zmluvnej podmienky je záväzný aj pre iných účastníkov spotrebiteľských zmlúv, ktoré obsahujú rovnakú alebo obdobnú zmluvnú podmienku. Nemá naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti a akékoľvek ďalšie opakované vyslovovanie neprijateľnosti tej istej zmluvnej podmienky je nadbytočné a nijakým spôsobom Žalobcovi nepomôže vyriešiť jeho domnelý stav právnej neistoty. Žalovaný neuznal žalobcom vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalovaný má za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Súd podľa názoru žalovaného pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia musí zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Nie je teda vylúčené, aby súd po zvážení všetkých okolností aj napriek úspechu v konaní, odmietol požadované finančné zadosťučinenie priznať. Primerané finančné zabezpečenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu, vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie žalobcom požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Z toho logicky vyplýva, že už neprichádza do úvahy uvedenie veci do pôvodného stavu, resp. zrušenia rozhodnutia. Žalovaný má za to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nie len deklaráciu porušenia. Nemožno teda hovoriť ani o opätovnom sankcionovaní žalobcu tým že mu finančné zadosťučinenie nebolo priznané. Takisto je nanajvýš otázne, či je právne prípustné priznať právnu ochranu tomu, kto sám právo porušuje. Žalobca od začiatku neplatil splátky podľa dohody o plnení v splátkach, čím sa dostal hneď o tri mesiace do omeškania. Žalovaný zdôrazňuje, že žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalovaný má za to, že žalobcovi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobcovi nevznikla. Takýto súhrn finančných nárokov vznesených voči žalobcovi, bez ohľadu na fakt, že ich žalovaný neuznáva ani čo do dôvodu ani čo do výšky, považuje za šikanóznym. Navyiac, v súvislosti so spôsobom vyčíslenia finančného zadosťučinenia žalovaný zdôrazňuje, že vyčísľovať nemajetkovú ujmu s ohľadom na majetkovú ujmu/

nárok nie je možné. Žalovaný poukázal na Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/71/2016 zo dňa 14.02.2017.

4. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a to: Zmluvou o úvere na č.l. 7, listinou Klientka zóna na č.l. 8, Rozsudkom Okresného súdu Prešov na č.l. 9-11, Rozsudkom Krajského súdu Prešov na č.l. 12-15, Vyjadrením žalovaného na č.l. 24-28, 29-32 a zistil tento skutkový stav:

5. Strany konania uzavreli dňa 17.8.2005 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8460129, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške vo výške 20 000,- Sk (663,88 eura), za poplatok vo výške 10 840,- Sk (359,82 eura) s tým, že celkovú čiastku vo výške 30 840,- Sk (1 023,70 eura) žalovanému mal zaplatiť v 6 mesačných splátkach po 5 140,- Sk (170,62 eura).

6. V bode 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedené, že tretinu poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou.

7. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

8. Podľa § Podľa § 52 ods. 1,2,3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 53 ods. 1,2, 4 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

11. Podľa § 3 ods.1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Podľa § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

13. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy (ďalej len ako „ZoSÚ“), na účely tohto zákona

sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

14. Podľa § 2 písm. b) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa § 3 ods. 3,5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Podľa čl. 3 bod. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe dôvery.

17. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

18. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Uzavretú Zmluvu medzi stranami súd považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže žalovaný ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úver žalobcovi ako fyzickej osobe, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z formy a obsahu zmlúv, je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal žalovaný už pripravený a dopisoval do nich iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobkyne, ktorá obsah zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť, ani neovplyvnila. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné.

19. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že strany konania uzavreli dňa 17.8.2005 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8460129, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške vo výške 20.000,- Sk (663,88 eura), za poplatok vo výške 10 840,- Sk (359,82 eura). V bode 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedené, že tretinu poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou. Administratívny poplatok za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavovali sumu 7.226,67 Sk (2/3 zo sumy 10.840,- Sk). Z toho je zrejmé, že administratívny poplatok tvorí podstatnú časť odplaty, ktorú mal žalobca vrátiť žalovanému. Súd tento poplatok vyhodnotil ako neplatný z dôvodu rozporu s § 39 Občianskeho zákonníka pre obchádzanie zákona. Obchádzanie zákona videl súd v tom, že dojednaním tak vysokého administratívneho poplatku, vo výške dvojnásobku úroku, nie je ničím iným ako snahou obísť ustanovenia o tom, že výška úrokov pri úvere nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a zároveň mal spôsobiť neúmerne navýšovanie úveru. Samotné dojednanie administratívneho poplatku protizákonné nebolo a v čase uzavretia úverovej zmluvy právnym predpisom nebola ani stanovená resp. obmedzená výška úroku pri úveroch. Z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je však zrejme, že dojednanie úrokov v neprimeranej výške bolo a je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak by dohodnutá odplata predstavovala iba úrok, tak tento by bol vo výške viac ako 100% ročne. Taktiež výška poplatku je 36,13% z poskytnutej čiastky a teda je nepochybné, že takýto poplatok

značne prevyšuje náklady, ktoré mal žalovaný s vypracovaním a uzatvorením zmluvy, a preto je takýto poplatok neprimeraný a aj z tohto dôvodu sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd je preto toho názoru, že administratívny poplatok spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto je neprijateľný.

20. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17U 192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje.

21. Nakoniec súd poukazuje na to, že rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/219/2013-91 zo dňa 21.08.2014 bolo určené, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a ako taká je absolútne neplatná. V rozhodnutí súd uviedol, že „Podľa názoru súdu požadovanie úhrady administratívneho poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme.“ V danej veci ide o rovnakú podmienku, a preto je žalovaný je povinný zdržať sa používania takejto podmienky.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere zo dňa 17.8.2005, č. 8460129 uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru bod 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie uzatvorenia zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná.

23. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o neprípustnosti takéhoto určovacieho žalobného návrhu. Zavedenie osobitného konania podľa § 301 CSP neznamená, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve. Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. januára 2017, sp. zn. 6 Ndc 20/2016). Aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 26.10.2017, sp. zn. 18Co/120/2017 pripustil, že spotrebiteľ sa má možnosť domáhať určenia neprijateľnej podmienky.

24. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky tak vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobkyňa musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013).

25. Súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 5.6.2018, sp. zn. 19Co/199/2017, ktorý uviedol: „Ak spotrebiteľ sleduje dosiahnutie právnej istoty v otázke, či je zmluvná podmienka neprijateľná, môže sa na súde domáhať žalobou určenia jej neprijateľnosti. Právna istota v takejto záležitosti je dôležitá a dosiahnutie takejto právnej istoty by nemalo byť podmieňované (kumulatívne) uplatnením či už náhrady škody, bezdôvodného obohatenia alebo primeraného finančného zadosťučinenia. Inými slovami povedané, nemožno spotrebiteľa nútiť do uplatňovania takýchto plnení pri jeho snahe dosiahnuť právnu istotu čo do (ne)záväznosti zmluvnej

podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti. Odvolací súd preto zastáva názor, že spotrebiteľ má právo domáhať sa určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky aj bez kumulatívneho uplatnenia nároku na plnenie z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Uvedené právo predpokladá ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č.250/2007 Zz. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a tejto ochrany sa môže domáhať na súde (§ 3 ods.5).“

26. Žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Zz. o ochrane spotrebiteľa. Súd žalobu v tejto časti zamietol ako predčasne podanú. K tomu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 14.3.2018, sp. zn. 4Co/229/2017, ktorý uviedol: „Pod uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba rozumieť konkrétne žalovateľné právo, teda nárok, ktorý vyplýva z porušenia práv na ochranu spotrebiteľov, resp. z porušenia povinností určených na ochranu spotrebiteľov dodávateľmi. Právo na primerané zadosťučinenie vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon - § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. - ak sú ale splnené podmienky stanovené zákonom a týmito podmienkami sú, že po 1) spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní na súde porušenie práv a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a po 2) že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať iba vtedy, ak je o tom právoplatne rozhodnuté. Kým tieto podmienky nie sú splnené, žiadne právo, žalovateľný nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je. Podľa názoru odvolacieho súdu z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že nárok na finančné zadosťučinenie môže prípadne žalobcovi voči žalovanému vzniknúť až po právoplatnom rozhodnutí súdu o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcovi.“ Súd sa s týmto odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje.

27. Aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 26.6.2018, sp. zn. 7Co/34/2018 konštatoval: „Vo veci 6C/62/2014 Okresného súdu Humenné sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 517,83 eura a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Vo vzťahu k oboj uplatneným nárokom mal žalobca v konaní plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Humenné, zo dňa 10.03.2015, č. k. 6C/62/2014-83, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, zo dňa 31.05.2016, č. k. 21Co/171/2015-122, nadobudol právoplatnosť dňa 18.07.2016. Až právoplatným ukončením konania vo veci 6C/62/2014 Okresného súdu Humenné bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 06.03.2017 teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná 3 ročná premičacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.“

28. Krajský súd v Prešove vo vyššie uvedenej veci, ale aj Krajský súd v Košiciach vo veci sp. zn. 1Co/704/2015, počítal začiatok plynutia premičacej doby od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o porušení práv alebo povinností dodávateľom. V zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie premičacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, t.j. až od právoplatnosti rozhodnutia. Keďže v čase vyhlásenia rozsudku nebolo právoplatne rozhodnuté o porušení práv alebo povinností žalovaného voči žalobcovi, súd žalobu v časti primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

29. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol úspešný v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a neúspešný v časti primeraného finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na čiastočný úspech a neúspech strán súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a

čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a každá zo strán dostala jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).